

## Razboiul impotriva samnitilor purtat de romanii condusi de generalul Dentatus-partea 2

La Maleventum, in 275 i.e.n., cele doua tabere aflate fata-n fata aveau de aparat: unii, ostasii lui Pyrrhos, sansa, ultima, a dominatiei cel putin in sudul italian, ceilalti, romanii lui Dentatus, sansa, una dintre ele, de a-si rotunji la intreaga Italie teritoriul stapanit.

Din punct de vedere militar se infruntau doua tactici, una indelung verificata, pe un imens teritoriu, de Alexandru cel Mare capabilii sai generali, cealalta cristalizata numai pe campurile de lupta italice. Un handicap suplimentar al romanilor care intr-o buna masura determinase dealtfel cele doua infrangeri anterioare, era detasamentul de elefanti de lupta al ostirii lui Pyrrhos. Dar tocmai contra elefantilor, Dentatus perfectiona si folosi cu ingeniozitate una din valorile atacului legionarilor: izbirea dusmanului mai intii de la distanta, cu armele de aruncat: sageti, lancei.

Atacul legiunii se desfasura, de obicei, in mai multe faze, numarul acestora depinzand de taria inamicului. Astfel, infanteristii cu armament greu alcatuiau cele trei linii de baza: prima, formata din hastati, era impartita in zece segmente a cate un manipuli; a doua, de asemenea din zece manipuli, dispusi pe intervalele dintre manipuli primei linii, cuprindea ostasii de varsta medie, principes; a treia, avand, de obicei, mai putini ostasi, cei mai in varsta - triarii, era alcatuita din manipuli ce ocupau intervalele liniei a doua si care angajau foarte rar lupta, numai cand legiunea se clatina serios. Velitii, infanteristii usori, erau folositi in mai multe feluri, cel mai adesea, insa, in fata liniei intii, de unde, dupa ce aruncau sulitele sau sagetile, evoluau spre flancurile dusmane.

Din acest moment se angajau luptatorii de baza ai primei linii, care, in vreme ce inaintau, aruncau lancele, incercand sa deschida frontul dusman pentru a-l aborda in lupta corp la corp (cu sabia scurta). In cazul insuccesului hastatilor, la prima izbire, manipuli de principes avansau pe intervale, atacul legiunii prezentand, in aceasta faza, un front compact, a carui izbitura era deosebit de puternica. Dentatus folosi la maximum virtutile atacului combinat, de la distanta si corp la corp, dupa ce ii reusi stratagema prin care sperie elefantii lui Pyrrhos (asupra lor se concentra initial tirul arcașilor romani). In acest fel elefantii fura intorsi si, goniti din urma de valul sagetilor romane, clatinara pedestrima epirotului, care nu mai reusi sa-si refaca rindurile inaintea atacului dat de manipuli de infanterie grea ai lui Dentatus.

Legionarii Romei izbutira o victorie categorica, iar Maleventum se dovedi a fi Beneventum, cum, dealtfel, fu numit de atunci. In 272 i.e.n., an in care Pyrrhos, fugit in Grecia dupa batalia de la Maleventum, isi gasi moartea in luptele din Argos, garnizoana epirota din Tarent preda Romei orasul. Era anul cenzurii lui Dentatus, coincidenta dintre alegerea sa in vreo inalta magistratura republicana si succesele Romei uimind. Pentru ca predarea Tarentului, dc la faptul in sine, in nici un caz epocal, capata imediat o Semnificatie epocala: Roma de la o modesta cetate, formata pun unirea a doua triburi aflate pe doua coline nestiute decat de localnici, ajunge a fi stapana intregii Italii, de la Arno si Rubicon in nord, la stramtoarea Messina in sud.

Forta ei devenise impresionanta, din moment ce numai numarul cetatenilor mobiiizabili, la doi ani dupa moartea, in 270 i.e.n., a lui Dentatus, se apropia de trei sute de mii. in fruntea destinelor republicii, Dentatus ii comandase ostile in cateva niimiente esentiale ale acestui demers, intre care victoria de la Maleventum, de un remarcabil rasunet extern, consacrase "Cetatea eterna" ca mare putere in Mediterana.